

Status på trafiksikkerhed

Opsummering

I 2022 registrerede Københavns Politi i alt 5 dræbte og 365 tilskadekomne i København. Heraf 199 alvorligt tilskadekomne.

Det tal ligger ca. 25 % højere end de to foregående år, hvor trafikken var præget af COVID-19-nedlukninger m.m. og 10 % højere end de fem foregående år.

Det går på den baggrund den gale vej, hvis visionen om, at "ingen må blive dræbt eller komme alvorligt til skade i trafikken", der blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i 2017, skal indfries.

Mere end tre ud af fire af de tilskadekomne er fodgængere eller cyklister. I omkring fire ud af fem ulykker er en bilist modpart, mens cyklister er modparter til tilskadekomne fodgængere og cyklister i ca. hver 10. ulykke.

Disse tal bygger på Politiets ulykkesrapporter. Tal fra Landspatientregistret viser, at antallet af trafikanter, der bliver behandlet på akutmodtagelser, er ca. 10 gange så højt.

De endelige tal for 2023 er endnu ikke offentliggjort. Data i dette statusnotat medtager således kun ulykker, der er sket frem til 2022. Vejdirektoratet forventer at offentliggøre ulykkestal for 2023 i juni/juli 2024.

Med Borgerrepræsentationens vedtagelse i 2021 af Handlingsplan for Trafiksikkerhed 2021-2025, er der peget på følgende fem overordnede områder, der skal

arbejdes indenfor for at nå målsætningen på trafiksikkerhedsområdet.

- Bedre ulykkesdata
- Trafiksikkerhed i planlægningen
- De kompetente trafikanter
- Sikre køretøjer
- Sikre og trygge veje

Dette statusnotat beskriver foruden ulykkesudviklingen også initiativer, der er gennemført indenfor de enkelte temaer.

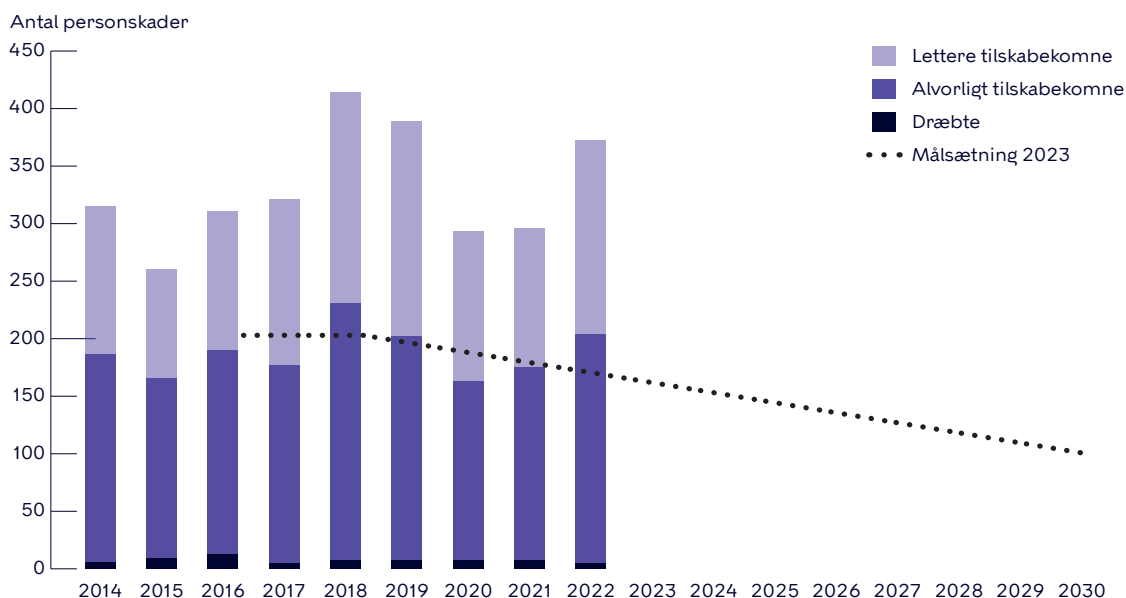
Foruden de menneskelige omkostninger ved at komme til skade i trafikken, er trafikulykker forbundet med store kommunale omkostninger. Opgørelser fra Vejdirektoratet (2013) viser, at en politiregistreret tilskadekommen koster 400.000 kr. til genoptræning, pleje m.m. Der er således mange penge at spare ved at reducere antallet af tilskadekomne.

Målsætninger

Færdselssikkerhedskommissionens nationale Handlingsplan 2021-2030 peger på, at antallet af dræbte og alvorligt tilskadekomne skal halveres frem mod 2030, med baggrund i antallet af dræbte i 2017-2019.

For Københavns Kommune vil det svare til 3 dræbte og 97 alvorligt tilskadekomne. Siden 2014 har antallet af dræbe og alvorligt tilskadekomne ligget stort set stabilt på ca. 200 dræbte og alvorligt tilskadekomne.

Figur 1 Antal dræbte, alvorligt og lettere tilskadekomne, samt målsætningslinje for dræbte og alvorligt tilskadekomne på baggrund af national målsætning om halvering på baggrund af basis 2017-2019

Tilskadekomne og deres modparter

Politiets registreringer

Over halvdelen af de tilskadekomne i København er cyklister, og omkring hver femte er fodgængere. Indsatser for at reducere antallet af tilskadekomne er derfor i høj grad målrettet ulykker, hvor fodgængere og cyklister kommer til skade.

I mere end fire ud af fem ulykker, hvor en cyklist kommer til skade, er biler (inkl. busser og lastbiler) modpart. For fodgængere er tallet 7 ud af 10. Mere end en

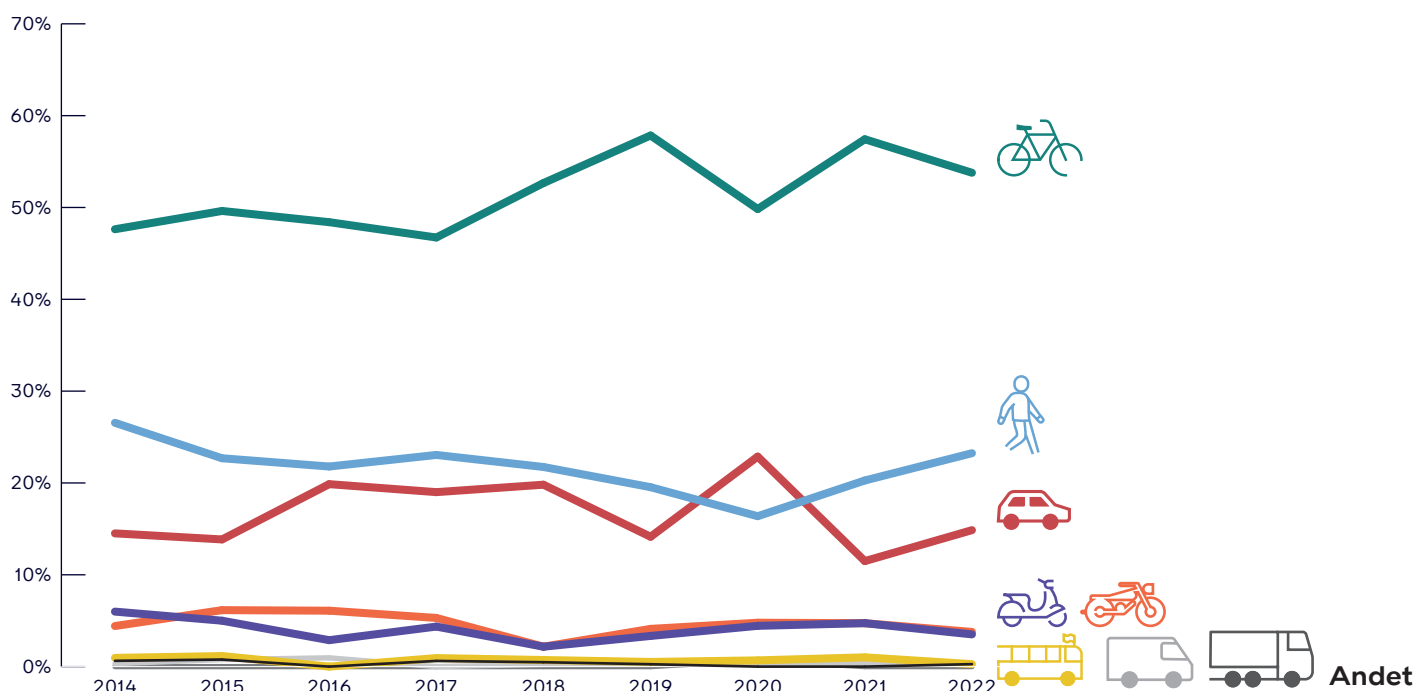
ud af fem ulykker, hvor en cyklist kommer til skade, er en cyklist modpart.

Ud fra tilgængelige data er det ikke muligt at afgøre, hvem der juridisk er ansvarlig for en ulykkes opståen. I mange situationer kan infrastrukturen spille en rolle. Ligeså kan den tilskadekomnes og modpartens orientering og opmærksomhed have spillet en rolle i ulykkens opståen. Ulykkerne kunne ofte være undgået, hvis den ene eller begge parter i ulykken havde haft en mere opmærksom adfærd.

Tabel 1 Modparter i ulykker i 2022

Tilskadekomne	Modparter								
	Fodgængere	Cykel	Knallert	Bil	Bus	Varebil	Lastbil	Andet	Eneuheld
Fodgængere	0,0 %	22,1 %	1,2 %	55,8 %	4,7 %	9,3 %	1,2 %	5,8 %	0,0 %
Cykel	1,0 %	12,3 %	2,6 %	65,1 %	3,6 %	6,7 %	5,6 %	1,5 %	1,5 %
Knallert	0,0 %	25,0 %	0,0 %	66,7 %	0,0 %	8,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
MC	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Bil	3,7 %	0,0 %	0,0 %	63,0 %	5,6 %	5,6 %	7,4 %	0,0 %	14,8 %

Figur 2 Udvikling i andel af dræbte, alvorligt og lettere tilskadekomne fordelt på transportmidler.

Et stort mørketal

Ovenstående tal bygger alene på oplysninger fra ulykker, hvor Politiet har skrevet rapport.

Tal for Landspatientregistret viser, at antallet, der bliver behandlet på akutmodtagelser som følge trafikulykker, er ca. 10 gange højere end det, politiet registrerer.

Informationerne om de enkelte ulykker er dog sparsomme i Landspatiensregistret, og giver kun en meget begrænset viden om transportmidler, tilskadekomst og stedfæstelse.

Region Hovedstaden har igangsat et projekt, hvor de tilskadekomne bliver bedt om selv at rapportere yderligere om deres ulykker.

Et "smugkig" i de indsamlede data fra de første 8 måneder af projektet giver en indikation af, hvordan vi på sigt kan benytte data.

- Der er 516 tilskadekomne der har stedfæstet deres ulykke (Politiet registrerede i hele 2022 370 tilskadekomne)
- 80 % var cyklister
- 10 % var fodgængere
- Eneulykker udgjorde halvdelen af de registrerede ulykker

Foruden de 516 ulykker der er stedfæstet på et kort, er der en andel der har besvaret dele af spørgeskemaet, men uden at stedfæste.

Det har ikke været muligt på nuværende tidspunkt at vurdere alvorligheden af skaderne. Men alvorlige nok til at man har opsøgt Akutmodtagelse eller 1813.

Status på udvalgte initiativer

Afsnittet beskriver udvalgte initiativer indenfor hver af de fem temaer, der er udpeget i Handlingsplan for Trafiksikkerhed 2021-2025.

Bedre ulykkesdata

Datagrundlaget for ulykker i København afgørende for at sætte ind de rette steder. Der er i 2023 arbejdet på såvel at forbedre eksisterende data fra Politiet, som at benytte nye datakilder.

Bedre data om politiregistrerede ulykker

I samarbejde med Københavns Politi har forvaltningen gennemført 5 temamøder med mere end 150 deltagende betjente, med det fokus at forbedre registrering af trafikulykker. Formålet med undervisningen var at sætte fokus på, at grundige politirapporter indgår i det ulykkesforebyggende arbejde samt fremadrettet at skabe fokus på at registrere vigtigste informationer om ulykkerne.

Foto Københavns Kommune

Samarbejde med Region Hovedstaden

Forvaltningen har gennem 2023 været i en tæt dialog med Region Hovedstaden, om deres treårige projekt, hvor tilskadekomne, der har været i kontakt med Akutmodtagelser eller 1813, via e-Boks opfordres til at udfylde et spørgeskema med yderligere informationer om deres ulykke.

Teknik- og Miljøforvaltningen er i tæt dialog med Region Hovedstaden om at afsøge mulighederne for en permanent ordning og en model for, hvordan København og regionens øvrige kommuner kan få adgang til data, med respekt for gældende lovgivning om persondatabeskyttelse.

Det vurderes, at de samlede informationer giver et godt fundament for at kortlægge forholdene om ulykken. Det danner dermed et grundlag for at udpege forebyggende indsatser, såvel stedspecifikke som adfærdsrettede.

Trafiksikkerhed i planlægningen

Øget fokus på trafiksikkerhed i lokalplaner

I forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner, arbejder forvaltningen med en ny proces, hvor forvaltningen anbefaler at bygherre gennemfører Trafiksikkerhedsrevision i de lokalplaner, hvor der er særlige trafiksikkerhedsmæssige udfordringer, for derigennem at få en uvildig trafiksikkerhedsfaglig vurdering af det ønskede vejprojekt.

Trafiksikkerhed på tværs af forvaltninger

Igennem de sidste år er dialogen med andre forvaltninger, herunder særligt Børne- og Ungdoms- samt Kultur- og Fritidsforvaltningerne øget i forbindelse med etablering af nye skoler samt renovering af skoler og fritidstilbud.

De kompetente trafikanter

I hovedparten af alle ulykker spiller trafikanternes adfærd en væsentlig rolle både for ulykkens opståen og konsekvenserne herefter. Desuden ville anderledes adfærd og øget opmærksomhed kunne have medvirket til at undgå ulykkens opståen. Derfor har Københavns Kommune igennem 2023 deltaget i flere af Rådet for Sikker Trafiks nationale kampanjer, ved at gøre dem synlige på de københavnske veje samt via kommunens sociale medier, som supplement til Rådet for Sikker Trafiks aktiviteter på sociale medier og ved TV-annoncering, presse m.m.

"Kør cykel når du kører cykel"- kampagnen blev gennemført i oktober måned 2023, og bestod i København af opsætning af plakater ved cykelparkeringspladser bl.a. ved Metro- og S-togsstationer, uddannelsesinstitutioner mm.

Desuden blev kampagnen understøttet på Sociale medier.

Sikre køretøjer

Køretøjers udformning har stor betydning for sikkerhed og tryghed på byens veje.

Teknik- og Miljøforvaltningen har deltaget i et arbejde i regi af Transportministeriet, for at finde modeller for, hvordan de mest sikre lastbiler kan få størst mulig udbredelse i byer i Danmark. Arbejdet tog udgangspunkt i erfaringer fra London, hvor man har indført zoner for hvilke typer lastbiler, der må køre hvor.

Arbejdet er endnu ikke endelig afsluttet i Transportministeriet, men forventes på sigt at give bedre muligheder for at stille krav om at bruge de sikreste lastbilstyper. Systemet i London er bygget op om et stjernesystem, hvor lastbiler med godt udsyn, store glaspartier m.m. har 5 stjerner, mens lastbiler med dårligt udsyn har nul stjerner.

Foto Københavns Kommune

Figur 3

Sikre og trygge veje

Vejenes udformning spiller ligeledes en afgørende rolle for, hvordan trafikanter agerer i trafikken. Udformning af strækninger og kryds kan være medvirkende til at sende et signal til trafikanterne om valg af den rette hastighed, skabe gode oversigtsforhold samt medvirke til, at trafikanter er ekstra opmærksomme i situationer, der er komplicerede og kræver særlig opmærksomhed.

National trafiksikkerhedspulje.

Københavns Kommune har i 2023 fået tilsagn om 40 % støtte til ombygning af tre ulykkesbelastede kryds. Det drejer sig om:

- H.C. Andersens Boulevard – Tietgensgade
I krydset har politiet i perioden 2018-2022 registreret ni personskadeulykker og 28 materielskadeulykker
- Øster Voldgade – Webersgade
I krydset har politiet i perioden 2018-2022 registreret syv personskader i fem ulykker, samt to materielskadeulykker
- Godthåbsvej - Sallingvej - Hillerødgade
I perioden 2018-2022 har Politiet registreret seks personskadeulykker og 32 materielskadeulykker.

Den Nationale trafiksikkerhedspulje er en del af aftale om Infrastrukturplan 2035 af 28. juni 2021. Der er pt ikke truffet aftale i folketinget om en ny pulje til kommunale trafiksikkerhedsprojekter.

Lavere hastigheder i byen

I løbet af 2022 og 2023 er hastighedsgrænserne på veje med en hastighedsgrænse på 60 km/t blevet sænket til 50 km/t. Det betyder, at der i dag kun er ganske få strækninger, hvor der må køres 60 km/t. Fælles for dem er, at der ikke må færdes cykler eller fodgængere på strækningerne.

De første 40 km/t lavhastighedszoner og strækninger med lavere hastighedsgrænser end 50 km/t er blevet etableret i løbet af 2023, som følge af den politiske vedtagelse om at sænke hastighedsgrænsen med 10 km/t i hele byen. (Budget 2022).

Det er for tidligt at sætte tal på trafiksikkerhedseffekten af den nye hastighedsgrænser, men i de kommende år vil ulykkesituationen blive fulgt tæt. Forventningen er, at antallet af tilskadekomne vil falde de kommende år, efterhånden som hastighedsgrænserne bliver sænket. Hastighedsgrænserne bliver dog ikke sænket på de regionale veje, hvor hovedparten af trafikken afvikles, og hvor der sker mange ulykker. Initiativet vil således alene påvirke antallet af trafikulykker på de mindre veje.

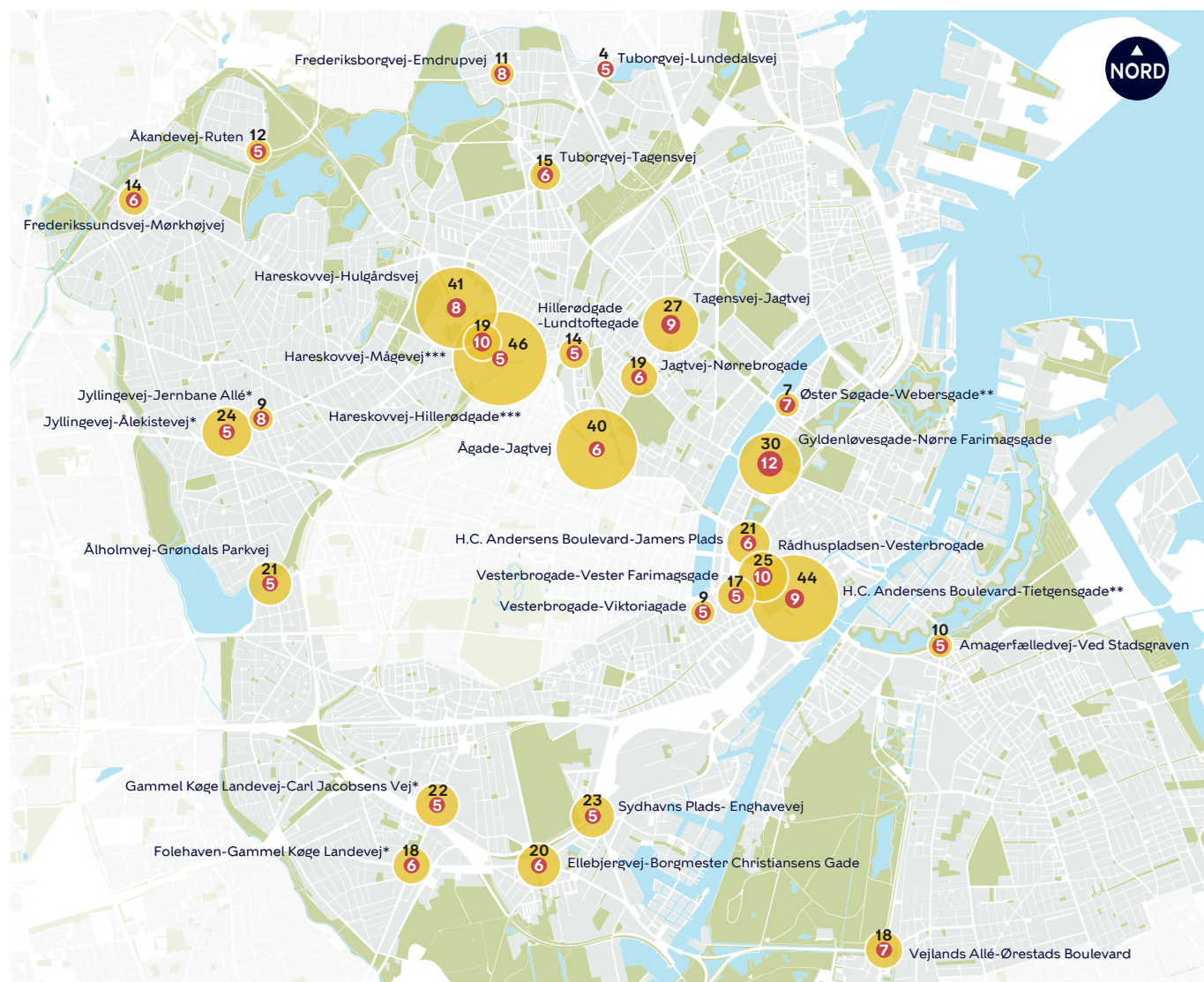
Udpegning af ulykkesbelastede kryds.

Hvert år udpeger Teknik- og Miljøforvaltningen de kryds, hvor der sker flest personskader. På illustrationen figur 4 – fremgår det, at en del af de kryds, der er mest ulykkesbelastede, er i gang med at blive ombygget. Potentialet er dog fortsat stort ved at fokusere på de mest ulykkesbelastede steder i byen, når der politisk prioriteres midler til at finansiere trafiksikkerhedsprojekter.

Forvaltningen vil fremover benytte kortet over de mest ulykkes belastede kryds, bl.a. i myndighedsbehandlingen af ansøgninger om opsætning af reklame på stillads for på den måde at sikre at stilladsreklamer ikke fanger trafikanternes opmærksomhed, hvor der er mest brug for den i trafikken.

Figur 4 Ulykkesbelastede kryds 2018-2022

Kryds med mere end fem personskader

Antal tilskadekomne

Antal ulykker

* Der er afsat midler til ombygning

** Der er givet tilsagn om støtte fra National Trafiksikkerhedspulje